

॥ १९ ॥ नित्यशः प्रतिदिनं ॥ २० ॥ रक्षांस्यावाहयामास ॥ गायत्रीलक्षणेनमंत्रेण जुहावेत्यर्थः ॥ २१ ॥ आश्वस्तोजातविस्रंभः परमसंभ्रांत इति यावत् ॥ २२ ॥ पौलस्त्येन विश्रवसा ॥ मृतकल्पः शयिष्यसे इति ॥ अयं शापः ॥ स्वप्नं वर्षाण्यनेकानि देवदेवममेप्सितं ॥ एवमस्त्विति तं चोक्त्वा प्रहृष्टास्ते दिवौकस इति तपश्चर्यान्तरं प्रार्थना लब्धवद्द्वार्षिकनिद्रा समनंतकाल इति बोध्यं ॥ मृतकल्पः शयिष्यसे इति शापस्य तपश्चर्याद्यसंभवात् ॥ पूर्वं जातमात्रेणेत्युक्तिस्तु तपोविशिष्टतया जातमात्रेणेत्यर्थिका ॥ २३ ॥ २४ ॥ प्रवृद्धः प्र

कुंभकर्णस्य दौरात्म्यं शशं सुप्ते प्रजापतेः ॥ प्रजानां भक्षणं चापि शशं सुप्ते दिवौकसां ॥ आश्रमध्वंसनं चापि परस्त्रीहरणं तथा ॥ १९ ॥
एवं प्रजायदित्वेष भक्षयिष्यति नित्यशः ॥ अचिरेणैव कालेन शून्यो लोको भविष्यति ॥ २० ॥ वासवस्य वचः श्रुत्वा सर्वलोकपितामहः ॥
रक्षांस्यावाहयामास कुंभकर्णं ददर्श ह ॥ २१ ॥ कुंभकर्णं समीक्ष्यैव वितत्रास प्रजापतिः ॥ कुंभकर्णमथाश्वस्तः स्वयं भूरिदमब्रवीत् ॥
॥ २२ ॥ ध्रुवं लोकविनाशाय पौलस्त्येनासिनिर्मितः ॥ तस्मात्त्वमद्य प्रभृति मृतकल्पः शयिष्यसे ॥ २३ ॥ ब्रह्मशापाभिभूतोऽथ निपपाता
ग्रतः प्रभोः ॥ ततः परमसंभ्रांतो रावणो वाक्यमब्रवीत् ॥ २४ ॥ प्रवृद्धः कांचनो वृक्षः फलकाले निकृंत्यते ॥ न नमरंस्वकं न्याय्यं शशुमेवं
प्रजापते ॥ २५ ॥ न मिथ्या वचनं श्रुत्वं स्वप्स्यत्येष न संशयः ॥ कालस्तु क्रियतामस्य शयने जाग्रणे तथा ॥ २६ ॥ रावणस्य वचः श्रुत्वा
स्वयं भूरिदमब्रवीत् ॥ शयिता त्वेष षण्मासमेकाहं जागरिष्यति ॥ २७ ॥ वर्द्धित इत्यर्थः ॥ कांचनः कांचनफलकः ॥ फलकाले कांचनरूपफलप्राप्ति
काले ॥ निकृंत्यते छिद्यते ॥ साक्षात्स्वकं नमरमेवं शशुमेवं न्याय्यं ॥ २५ ॥ पुनरपि रावण आह ॥ न मिथ्येति ॥ अतोऽयं स्वप्स्यत्येव न संशयः ॥ जाग्रणे जाग्रणे गुणाभाव आर्षः ॥
कालः कालनियमः ॥ २६ ॥ षण्मासं त्ववश्यं शयिता न तु ततो न्यूनं अधिकं तु न निवार्यते ॥ तद्वाजमुक्तं जागरणं त्वेकाहमेव सत्यत्याहिने कार्ये इति शेषः ॥ अतएवेंद्रलोक
जयाय रावणस्य कुंभकर्णेन सह गमने ॥ प्रथमदिने मधुपुरे वास उक्तो द्वितीयदिने कैलासे यत्र रंभायां बलाद्रावणस्य प्रवृत्तिस्तदनंतरं ॥ कुंभकर्णस्तु दुष्टात्मानानां प्रहरणोद्यत इ
त्यादिना तृतीयदिवसादिषु युद्धमुक्तं ॥ तेन युद्धप्रसंगेनैकदिनमपि जागरणं प्रतीयते ॥ २७ ॥